



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lukáše Pišvejce a soudců JUDr. Veroniky Burianové a Mgr. Aleše Smetanky ve věci

žalobce: **P. S.**
zastoupen JUDr. Josefem Kopřivou, advokátem
sídlem Václavské náměstí 819/43, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Generální ředitel Vězeňské služby České republiky**
sídlem Soudní 1672/1a, 140 00 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 3. 2022, č. j. VS-6952-10/ČJ-2022-80000L-51ODV,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

1. Podáním ze dne 6. 10. 2021 požádal žalobce ředitele Věznice Plzeň (dále jen „ředitel věznice“) o vydání rozhodnutí a poskytnutí odměny podle § 123 písm. a) zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů č. 362/2003 Sb. (dále jen „zákon o služebním poměru“). Svou žádost žalobce odůvodnil tím, že odměny dle usnesení vlády ze dne 19. 7. 2021 č. 665, o mimořádném finančním ohodnocení příslušníků Vězeňské služby České republiky v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19 a na změnu systematizace bezpečnostních sborů v kapitole 336 – Ministerstvo spravedlnosti v roce 2021 (dále jen „usnesení vlády“) byly přiznány všem příslušníkům věznice Plzeň kromě něj. Žalobce zdůraznil, že nevyplacením odměny byl porušen § 77 odst. 8 zákona o služebním poměru, regulující zásadu rovného zacházení se všemi příslušníky.
2. V podání ze dne 21. 10. 2021 žalobce uvedl, že podáním ze dne 6. 10. 2021 požádal o udělení odměny - podáním této žádosti bylo podle § 178 odst. 1, 2 písm. a) zákona o služebním poměru zahájeno řízení ve věcech služebního poměru, a proto je ředitel věznice povinen v tomto řízení vydat rozhodnutí.
3. Rozhodnutím ředitele věznice ze dne 7. 12. 2021, č. j. VS-900200-33/ČJ-2016-801120 (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“), byla žádost žalobce zamítnuta s odůvodněním, že žalobce nesplnil podmínky pro udělení odměny a nedošlo k porušení zásady rovného zacházení.
4. Rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 3. 2022, č. j. VS-6952-10/ČJ-2022-80000L-51ODV (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo k odvolání žalobce prvoinstanční rozhodnutí podle § 190 odst. 8 zákona o služebním poměru zrušeno, řízení o žádosti žalobce bylo zastaveno a žalobci byla podle § 177 odst. 2 zákona o služebním poměru přiznána náhrada nákladů odvolacího řízení.
5. Žalovaný odůvodnil napadené rozhodnutí následovně: Příslušník bezpečnostního sboru nemá na poskytnutí odměny podle § 123 zákona o služebním poměru nárok, a proto se při rozhodování o poskytnutí odměny příslušníkovi nepostupuje v řízení ve věcech služebního poměru, neboť se nerozhoduje o jeho právech či povinnostech podle § 170 zákona o služebním poměru. Teprve rozhodnutím sui generis o poskytnutí odměny vznikne příslušníkovi právo na její vyplacení, přičemž z usnesení vlády nárok žalobci na odměnu nevznikl. Usnesení vlády nezaložilo nárok příslušníků na odměnu. Služební funkcionář měl podle své úvahy zhodnotit a případně rozhodnout o poskytnutí mimořádné odměny za užití stanovených kritérií a respektovat přitom § 77 odst. 8 zákona o služebním poměru. Nelze připustit, aby se příslušníci hromadně obraceli na služební funkcionáře s žádostmi o udělení odměny po splnění jakéhokoliv služebního úkolu a služební funkcionáři by museli o takových žádostech vést řízení ve věcech služebního poměru a provádět dokazování, zda byl předmětný služební úkol mimořádný nebo zvláště významný či nikoli. Žalovaný odkázal na podporu své argumentace na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 As 84/2006-62, publ. ve Sb. NSS pod

č. 1323/2007, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2016, sp. zn. 21 Cdo 4481/2014, publ. pod č. 27/2017 ve Sb. r. a st. NS. Podle žalovaného tak byla žádost žalobce zjevně nepřipustná ve smyslu § 179 zákona o služebním poměru, neboť se domáhal přiznání práva, které mu prima facie nenáleží, což bylo patrné již ze samotné žádosti, a proto měl ředitel věznice řízení o žádosti zastavit. Nákladový výrok napadeného rozhodnutí odůvodnil žalovaný tím, že ke zrušení prvoinstančního rozhodnutí došlo výlučně v důsledku odvolání žalobce.

II.

Žaloba

6. Soud předepisuje, že žalobní tvrzení v článcích I a II žaloby a prvních dvou odstavcích článku III žaloby nepovažoval za žalobní body dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť zde žalobce jen popisoval průběh správního řízení před vydáním napadeného rozhodnutí a citoval obsah svých podání a vydaných správních rozhodnutí.
7. Žalobce v žalobě s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 As 84/2006-62, publ. ve Sb. NSS pod č. 1323/2007, namítl, že napadené rozhodnutí je právně nesprávné, protože mu svědčí nárok na odměnu, byť fakultativního charakteru. Podle žalobce žalovaný pochybil, když pominul, že § 171 zákona o služebním poměru obsahuje taxativní výčet věcí, o nichž se v řízení nerozhoduje, který rozhodování o fakultativních nárocích z řízení nevylučuje. Žalobce vyvracel argumentaci žalovaného, že při rozhodování o odměně se nepostupuje podle zákona o služebním poměru a že teprve rozhodnutím o poskytnutí odměny vznikne právo na její vyplacení, tím, že pak by se nemohlo vést řízení o přiznání odměny. Žalobce připomněl, že se nevedlo řízení o *vyplacení* odměny, ale o přiznání práva na ni. Žádostí žalobce se měli služební funkcionáři věcně zabývat, protože řízení ve věcech služebního poměru se vede i tehdy, pokud právo příslušníka nebude přiznáno – přitom žalobce poukázal na § 66 odst. 1 správního řádu, rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 7. 2009, č. j. 22 Ca 247/2008-88, publ. ve Sb. NSS pod č. 2701/2012 (žalobce jen měl za autora rozsudku Nejvyšší správní soud) a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2008, č. j. 2 As 74/2007-55, publ. ve Sb. NSS pod č. 1633/2008. Nepřipustnost žádosti musí být patrná již ze samotné žádosti, nikoliv teprve z výsledků dokazování či zjišťování. Jelikož možnost přiznat odměnu je zakotvena v § 123 zákona o služebním poměru, služební funkcionář měli v řízení uvážit, zda jsou splněny podmínky pro přiznání odměny. Žalobce připomněl s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 6 Ads 33/2013-31, že služební funkcionáři musí věcně posoudit žádost i o jiných fakultativních nárocích, např. nárok na udělení služebního volna ke studiu podle § 73 zákona o služebním poměru.
8. Žalobce žádal, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a nad jeho rámec dodal následující. Žalovaný odmítl tvrzení žalobce, že již samotným standardním výkonem své služby v období nouzového stavu naplnil podmínky pro udělení odměny dle § 123 zákona o služebním poměru. Sám žalobce uvedl, že rozhodnutí o tom, že se odměna neposkytuje, se běžně nevydává, protože jde o nenárokovou odměnu podle § 123 zákona o služebním

poměru. K žádosti o udělení služebního volna, jíž žalobce argumentoval v žalobě, žalovaný uvedl, že jde o odlišný případ, neboť zákon o služebním poměru v § 73 žádost účastníka řízení přímo předvídá, tudíž nemůže jít o žádost nepřipustnou. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 7. 2009, č. j. 22 Ca 247/2008-88, publ. ve Sb. NSS pod č. 2701/2012, byl žalobcem odkazován nepřipadně, protože zde soud řešil otázku, zda správní orgán rozhodl o celé uplatněné výši nároku žalobce na náhradu za ztížení společenského uplatnění po služebním úrazu.

10. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV.

Rozhodnutí bez nařízení jednání

11. Vzhledem k tomu, že účastníci ve lhůtě jim k tomu soudem poskytnuté nevyjádřili svůj nesouhlas s rozhodnutím o věci samé bez jednání (viz výzva žalobci ze dne 1. 4. 2022, č. j. 57 Ad 4/2022-13, a výzva žalovanému ze dne 1. 4. 2022, č. j. 57 Ad 4/2022-14), rozhodl soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání.

V.

Posouzení věci soudem

12. V souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Přezkumná činnost soudu dále respektovala dispoziční zásadu vyjádřenou v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 in fine a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, z jakých skutkových či právních důvodů je napadené rozhodnutí správního orgánu nezákonné. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. - takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
13. Žaloba je nedůvodná.
14. Soud především konstatuje, že napadeným rozhodnutím žalovaný podle § 190 odst. 8 zákona o služebním poměru prvoinstanční rozhodnutí zrušil a řízení o žádosti žalobce zastavil (výrok I napadeného rozhodnutí) a podle § 177 odst. 2 zákona o služebním poměru uložil Věznici Plzeň nahradit žalobci náklady odvolacího řízení (výrok II napadeného rozhodnutí). Prvoinstančním rozhodnutím byla předtím žádost žalobce zamítnuta. Jelikož tedy bylo řízení o žádosti žalobce napadeným rozhodnutím zastaveno a prvoinstanční rozhodnutí bylo zrušeno, předmětem soudního přezkumu bylo posouzení jediné otázky v mezích žalobních bodů, a to zda byly naplněny důvody pro zastavení řízení, jimiž žalovaný zastavení řízení v napadeném rozhodnutí odůvodnil. Soud tedy zdůrazňuje, že nepřihlížel ke zrušenému prvoinstančnímu rozhodnutí.
15. § 123 písm. a) zákona o služebním poměru stanoví, že příslušníkovi lze poskytnout odměnu, kterou je možno jednorázově ocenit splnění mimořádného nebo zvlášť

významného služebního úkolu.

16. § 170 zákona o služebním poměru stanoví, že v řízení ve věcech služebního poměru se rozhoduje o právech nebo povinnostech účastníků.
17. V § 171 zákona o služebním poměru není odměna vyloučena z řízení ve věcech služebního poměru.
18. Podle § 178 odst. 2 písm. a) zákona o služebním poměru je řízení zahájeno dnem, kdy je žádost účastníka doručena věcně příslušnému služebnímu funkcionáři.
19. Podle § 179 věty první zákona o služebním poměru služební funkcionář řízení zastaví mj., jestliže byla podána žádost zjevně právně nepřipustná.
20. § 190 odst. 8 věta druhá zákona o služebním poměru stanoví, že odvolací orgán, jsou-li pro to důvody, rozhodnutí zruší a řízení zastaví.
21. V rozsudku ze dne 10. 12. 2019, čj. 1 As 327/2019-109, bodě 33, publ. ve Sb. NSS pod č. 3967/2020, Nejvyšší správní soud judikoval, že „[A]čkoliv zákon o služebním poměru obsahuje poměrně autonomní úpravu řízení ve věcech služebního poměru, není tato úprava ani zdaleka komplexní. V řízení ve věcech služebního poměru tedy lze subsidiárně použít správní řád tam, kde zákon o služebním poměru nestanoví jinak (§ 1 odst. 2 správního řádu) i v případě, že na správní řád výslovně neodkazuje (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2017, čj. 7 As 281/2016-26, nebo ze dne 29. 3. 2018, čj. 5 As 8/2017-26).“
22. Podle § 45 odst. 3 věty první a druhé správního řádu nesmí být žádost zjevně právně nepřipustná. Takovou žádost správní orgán neprojednává a řízení zastaví (§ 66).
23. Popsanou právní úpravu a judikaturu shrnuje soud následovně.
24. § 123 písm. a) zákona o služebním poměru nezakládá příslušníkovi nárok (viz slovní spojení „lze poskytnout“) na odměnu v každém případě, kdy příslušník splní mimořádný nebo zvlášť významný služební úkol. Byť by příslušník podmínky pro přiznání odměny splnil tím, že zákonem kvalifikovaný služební úkol zvládl, nevzniká tím příslušníkovi právo na odměnu v zákonem nestanovené výši. Z § 123 písm. a) zákona o služebním poměru je zřejmé, že příslušníkovi nevzniká právo na (zákonem co do výše neurčenou) odměnu tím, že např. splní zvlášť významný služební úkol. Nárok na odměnu příslušníkovi vzniká až rozhodnutím, kterým je jeho mimořádné pracovní úsilí oceněno a konkrétní částka jako odměna přiznána. Zákon o služebním poměru právo příslušníka na odměnu nezakládá, příslušníkovi nesvědčí žádné subjektivní právo na odměnu vyplývající z hmotněprávního předpisu.
25. Jelikož příslušníkovi nesvědčí právo na odměnu a zákon nestanovil, ani že by mohl o odměnu požádat, je žádost příslušníka o odměnu zjevně právně nepřipustná, služební funkcionář ji neprojednává, byť je řízení podáním žádosti zahájeno a řízení o ní zastaví (srov. §§ 178 a 179 zákona o služebním poměru ve spojení s § 45 odst. 3 správního řádu).
26. Podá-li tedy příslušník žádost o přiznání odměny, řízení se tím podle § 178 odst. 2 písm. a) zákona o služebním poměru zahájí, ale musí být zastaveno, protože jde o zjevně právně nepřipustnou žádost příslušníka (srov. § 179 věty první zákona o služebním poměru). Není-li řízení zastaveno a meritorní rozhodnutí je napadeno odvoláním, musí odvolací orgán prvoinstanční meritorní rozhodnutí zrušit a řízení zastavit (srov. § 190 odst. 8 věta druhá zákona o služebním poměru).

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

27. Skutečnost, že v § 171 zákona o služebním poměru není odměna vyloučena z řízení ve věcech služebního poměru, neznamená, že by žádost o přiznání odměny byla právně přípustná. Znamená to jen, že v určitých případech řízení o odměně může být vedeno. Pokud se totiž služební funkcionář rozhodne odměnu příslušníkovi přiznat, musí o tom vydat rozhodnutí, které může příslušník napadnout odvoláním podle § 190 zákona o služebním poměru. Jinými slovy, z iniciativy služebního funkcionáře může být vydáno rozhodnutí o přiznání odměny, ale příslušník se vydání takového rozhodnutí domáhat žádostí nemůže, protože právo podat takovou žádost mu zákon o služebním poměru nepřiznává. Pravomocným rozhodnutím o odměně příslušníkovi vznikne právo na odměnu a odměna nemůže být bez rozhodnutí vydaného v řádném řízení změněna. Lze shrnout, že žádost příslušníka o odměnu zahájí řízení, ale tato žádost je zjevně právně nepřípustná, protože příslušníkovi nesvědčí ani subjektivní právo na odměnu, ani subjektivní právo na projednání jeho žádosti. Předpokladem pro zahájení řízení je podání žádosti, přičemž předmět této žádosti (odměna) není zahrnut mezi výluky z řízení ve věcech služebního poměru dle § 171 zákona o služebním poměru. O odměně, kterou se služební funkcionář rozhodl přiznat, se vydává rozhodnutí. Žádost o přiznání odměny je však právně nepřípustná.
28. Výše bylo pojednáno o režimu žádosti příslušníka o odměnu podle zákona o služebním poměru. V této souvislosti je nutno dodat, zvláště vzhledem k odůvodnění žádosti žalobce o odměnu, že příslušník není zbaven soudní ochrany svých práv v případě, že by mu na rozdíl od jeho srovnatelných kolegů odměna nebyla přiznána z důvodu diskriminace. Bylo-li by nepřiznání odměny důsledkem nerovného zacházení, může příslušník postupovat podle § 77 odst. 9 zákona o služebním poměru a domáhat se soudní ochrany v občanském soudním řízení.
29. Podle § 77 odst. 8 věty první zákona o služebním poměru je totiž bezpečnostní sbor povinen zajišťovat rovné zacházení se všemi příslušníky, mj. pokud jde o odměňování, jiná peněžitá plnění a plnění peněžité hodnoty. Podle § 77 odst. 9 věty první zákona o služebním poměru platí, že dojde-li ve služebním poměru k porušení práv a povinností vyplývajících z rovného zacházení jiným jednáním než rozhodnutím služebního funkcionáře, má příslušník právo domáhat se u soudu, aby bylo upuštěno od tohoto porušování, aby byly odstraněny jeho následky a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění, toto právo má příslušník i v případě, že jeho služební poměr již skončil.
30. To znamená, že pokud příslušníkovi na rozdíl od srovnatelných kolegů nebyla poskytnuta odměna (o jejímž neposkytnutí funkcionář rozhodnutí nevydává), může se příslušník domáhat ochrany svých práv u soudu.
31. V této souvislosti soud poukazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2021, č. j. Konf 8/2020-21, publ. pod č. 4265/2021 ve Sb. NSS, podle jehož bodu 29: „[...] § 77 odst. 9 zákona o služebním poměru zakládá výlukou z obecné procesní úpravy řízení ve věcech služebního poměru svěřených jinak služebnímu funkcionáři, a v uvedených typech řízení zakládá přímou pravomoc soudu v občanském soudním řízení. Ve věcech služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů je podle § 7 odst. 3 o. s. ř. dána pravomoc soudu rozhodovat pouze tehdy, je-li žaloba podána z důvodu porušení práv a povinností vyplývajících z rovného zacházení jiným jednáním než rozhodnutím služebního funkcionáře vydaným podle § 181 zákona o služebním poměru. Takovým jiným jednáním je např. obtěžování a sexuální obtěžování, pronásledování, odmítnutí nebo opomenutí přijmout určité rozhodnutí nebo opatření, jehož důsledkem je znevýhodnění jednoho příslušníka oproti jiným apod. Má-li však

porušení práv a povinností vyplývajících z rovného zacházení základ v konkrétním rozhodnutí služebního funkcionáře, má příslušník k dispozici opravné prostředky (v první řadě odvolání jakožto řádný opravný prostředek) jako v jakémkoliv jiném případě. (viz Chrobák, J.; Blahut, A.; Kulháněk, J.; Vodička, S. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 170.).“ V bodě 31 citovaného usnesení pak Nejvyšší správní soud shrnul, že odvíjí-li příslušník svůj finanční nárok od porušení práv a povinností vyplývajících z rovného zacházení a současně nárok nemá základ v rozhodnutí služebního funkcionáře, je založena přímá pravomoc soudu v občanském soudním řízení ve smyslu § 7 odst. 3 o. s. ř. Citované usnesení Nejvyššího správního soudu je respektováno civilní judikaturou (viz usnesení Krajského soudu v Hradci Králové-pobočka v Pardubicích ze dne 30. 9. 2021, č. j. 23 co 101/2020-153), kdy ostatně civilní soudy k témuž závěru již dříve došly (viz čtvrtý odstavec od konce odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 6. 2018, sp. zn. 21 Cdo 928/2018).

32. Poté, co soud vymezil svá základní úvahová východiska, zabýval se důvodností uplatněných žalobních námitek, jejichž podstatou bylo popření zjevné právní nepřipustnosti žádosti žalobce.
33. Žalobce v první řadě odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 As 84/2006-62, publ. ve Sb. NSS pod č. 1323/2007, podle něhož měl podle žalobce žalobci svědčit nárok na odměnu, byť fakultativního charakteru. Soud se ztotožňuje s posouzením žalovaného v odůvodnění napadeného rozhodnutí, že uvedený judikát argumentaci žalobce vyvrací, nikoli podporuje. Nejvyšší správní soud v tomto svém rozhodnutí totiž vyložil, že je nutno rozlišovat, zda je povinen státní zaměstnavatel požadované plnění ze služebního poměru poskytnout bez vydání rozhodnutí (jde tudíž o subjektivní právo zaměstnance na jeho poskytnutí a tzv. nárokovou složku platu), nebo zda jde o takovou složku platu, na kterou vzniká nárok až na základě zvláštního rozhodnutí zaměstnavatele o jejím přiznání (zda se jedná o tzv. nenárokovou složku platu, která má povahu nároku pouze fakultativního). Fakultativní povahu složka platu ztratí rozhodnutím o jejím přiznání zaměstnanci - fakultativní složka platu se v důsledku rozhodnutí zaměstnavatele o jejím přiznání stává složkou platu nárokovou a takto vzniklý nárok na plat (část platu) lze následně zcela nebo zčásti zrušit (odebrat, odejmout), jen jestliže to umožňuje příslušný právní předpis a pouze budou-li splněny podmínky v něm stanovené. Je na místě dodat, že Nejvyšší správní soud řešil v citovaném rozsudku kauzu *odnětí osobního příplatku*, který byl předtím žalobkyni rozhodnutím přiznán, tudíž na něj ve smyslu předchozích právních úvah Nejvyššího správního soudu vznikl žalobkyni nárok.
34. Jak je z výše uvedeného zřejmé, závěry Nejvyššího správního soudu posouzení žádosti žalobce jako žádosti zjevně právně nepřipustné nijak nevyvrací. Žalobci totiž žádná odměna rozhodnutím přiznána nebyla, tudíž mu žádný nárok na odměnu nevznikl. Věc žalobce byla tedy v této rozhodující okolnosti odlišná od věci řešené kasačním soudem. Nicméně východisko Nejvyššího správního soudu, že nebyla-li nenároková část platu (v případě žalobce odměna) zaměstnanci rozhodnutím přiznána, nesvědčí zaměstnanci na ni subjektivní právo, je na věc žalobce plně aplikovatelné.
35. Namítal-li žalobce, že mu sice nesvědčil (obligatorní) nárok na odměnu, ale fakultativní nárok na odměnu, což mělo činit jeho žádost právně přípustnou, nelze mu přisvědčit. Nárok na odměnu musí být založen hmotněprávními předpisy, a pokud z nich nevyplývá, nárok neexistuje a není sporný. Žalobce netvrdil, že by mu odměna byla rozhodnutím

přiznána, tudíž bylo na první pohled zjevné, že mu na ni žádný existentní nárok nevznikl a že se odměny nemůže domáhat. To, že kasační soud označil stav absence rozhodnutí o nenárokové části platu jako fakultativní nárok, je nutno vykládat tak, že jde o nárok *nezávazný* čili *možný*, tj. fakticky nevymahatelný. To znamená, ač se to může jevit s použitím substantiva *nárok* jako protimluv, že *fakultativní* nárok neexistuje (civilistická judikatura používá možná přilehavější terminologii *fakultativní plnění* - viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2008, sp. zn. 21 Cdo 3914/2007). Lze shrnout, že neexistentní, fakultativní, nárok žalobce na odměnu neučinil jeho žádost o odměnu právně přípustnou, naopak vedl k závěru o její zjevné právní nepřipustnosti.

36. K další žalobní námitce soud předznamenává, že žalobce v řízení před ředitelem věznice i žalovaným nikdy neargumentoval ustanovením § 171 zákona o služebním poměru. Žalobce v žalobě namítl, že § 171 zákona o služebním poměru obsahuje taxativní výčet věcí, o nichž se v řízení nerozhoduje, který neobsahuje rozhodování o fakultativních nárocích. Žalobce má pravdu, že toto ustanovení explicitně neuvádí, že se v řízení nerozhoduje o fakultativních nárocích, ale to nerezultuje v závěr, že žádost žalobce o *přiznání* odměny nebyla právně nepřipustná. Jak bylo výše vyloženo, řízení o odměně může být v určitých případech vedeno – např. odvolací řízení týkající se odvolání proti rozhodnutí o přiznání odměny. Příslušník se však vydání rozhodnutí o přiznání odměny úspěšně domáhat žádostí nemůže. Žádost o *přiznání* odměny je zjevně právně nepřipustná, protože příslušníkovi nesvědčí subjektivní právo na odměnu (nárok na odměnu). Soud připomíná, že žalobce nespороval závěr žalovaného v napadeném rozhodnutí, že jeho nárok na odměnu nebyl založen ani usnesením vlády, ale argumentoval tím, že byl v nepřiznání odměny diskriminován – soud však již výše vyložil, že finanční nároky spojené s nerovným zacházením z důvodu své povahy nespádaly do řízení ve věcech služebního poměru, nýbrž do pravomoci civilního soudu.
37. Žalobce dále uváděl, že o jeho žádosti mělo být meritorně rozhodnuto, protože řízení ve věcech služebního poměru se vede i tehdy, pokud právo příslušníkovi nebude přiznáno. Žalobce má samozřejmě pravdu v tom, že je-li o existenci nároku nebo jeho výši spor, musí být, jsou-li splněny zákonné podmínky, o nároku věcně rozhodnuto. Stejně tak se musí vést řízení o žádosti, kterou zákon o služebním poměru explicitně připouští, pokud jde o právo, které nemá charakter nároku. Nicméně tato situace v případě žalobce nenastala – již ze samotné žádosti bylo zřejmé, že žalobci odměna v minulosti přiznána nebyla, že se domáhá jejího přiznání v budoucnu (a že argumentuje v podstatě výlučně nerovným zacházením). Výše bylo vyloženo, že nesvědčil-li žalobci nárok na odměnu stanovený předchozím rozhodnutím, žádný nárok na odměnu mít nemohl. Zákon o služebním poměru ani nezaložil právo žalobce o odměnu žádat. Šlo tak zcela zjevně o nepřipustnou žádost, kdy řízení o ní muselo být zastaveno (srov. §§ 178 a 179 zákona o služebním poměru ve spojení s § 45 odst. 3 správního řádu).
38. Žalobcem odkazovaný rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 7. 2009, č. j. 22 Ca 247/2008-88, publ. ve Sb. NSS pod č. 2701/2012, se případu nijak netýká, protože zde nebyl spor o to, zda bylo procesně rozhodnuto o celém předmětu žádosti. Ostatně takové odpovědi se dostalo žalobci i v odůvodnění napadeného rozhodnutí na jeho odvolací námitku a žalobce námitku v žalobě bez dalšího zopakoval, aniž by jakkoli s jejím vypořádáním v napadeném rozhodnutí polemizoval.
39. I žalobcem odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2008, č. j. 2 As 74/2007-55, publ. ve Sb. NSS pod č. 1633/2008, nijak důvod napadeného rozhodnutí

nevyvrací. Jak bylo výše vyloženo, zjevná nepřípustnost žádosti byla zřejmá už z žádosti, žádné dokazování ani zjišťování potřeba nebylo. Žalovaný neopřel svůj závěr o nepřípustnosti žádosti žalobce o žádný podklad opatřený v rámci dokazování. Žalobce v žalobě konkrétně neuvedl, jaký výsledek dokazování či zjišťování měl být důvodem pro závěr o nepřípustnosti žádosti.

40. V závěru žaloby žalobce sám připustil, že služební funkcionáři měli *možnost* přiznat mu odměnu, nikoli povinnost. Proto soud znovu konstatuje, že žádost žalobce o přiznání odměny, na niž neměl z povahy věci (předtím mu nebyla přiznána) nárok a jejíž podání zákon o služebním poměru neumožňuje, byla nepřípustná a ochrany ve vztahu k nerovnému zacházení se žalobce může domáhat v řízení před civilními soudy.
41. Žalobce konečně namítl s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 6 Ads 33/2013-31, že služební funkcionáři musí věcně posoudit žádost i o jiných fakultativních nárocích, např. nárok na udělení služebního volna ke studiu podle § 73 zákona o služebním poměru.
42. Ani v tomto případě nešlo o důvodnou žalobní námitku. V rozsudku ze dne 27. 11. 2013, č. j. 6 Ads 33/2013-31, se Nejvyšší správní soud zabýval poskytováním služebního volna při studiu s poskytnutím služebního příjmu dle § 73 zákona o služebním poměru. Dle § 73 odst. 2 zákona o služebním poměru *příslušníkovi lze na jeho žádost udělit služební volno při studiu při výkonu služby na střední škole, vyšší odborné škole nebo vysoké škole, které je nezbytné pro výkon služby, a to na dobu trvání studia* (viz body 24, 27 ad. citovaného rozsudku). V tomto případě tedy sice jde též o fakultativní nárok příslušníka, ale na rozdíl od poskytnutí odměny podle § 123 zákona o služebním poměru zakotvuje zákon o služebním poměru možnost příslušníka podat žádost o udělení služebního volna při studiu. Zakládá-li zákon o služebním poměru právo příslušníka o služební volno požádat, vzniká tím příslušníkovi právo na rozhodnutí o jeho žádosti po provedeném řízení. Slovy Nejvyššího správního soudu: *„Subjektivní veřejné právo tak může být vyjádřeno buď jako výslovné dovolení adresované subjektu práva požádat orgán veřejné moci o změnu práv a povinností, či o deklarování jejich stavu, nebo jako příkaz tomuto orgánu zabývat se takovou žádostí. Veřejnoprávní nárok pak může být vyjádřen buď jako výslovné povolení žádosti spojené s jistotou vyhovění této žádosti při splnění zákonem stanovených podmínek, nebo jako příkaz orgánu veřejné moci vyhovět žádosti, která tyto podmínky splní.“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 As 31/2005-78). Pokud objektivní právo dovoluje příslušníkovi o něco požádat, vzniká tím subjektivní veřejné právo příslušníka na to, aby o jeho žádosti bylo rozhodnuto v řízení zahájeném na základě jím podané žádosti. Jen v případě, že tak objektivní právo explicitně stanoví, má příslušník právo na to, aby jeho žádosti bylo vyhověno za splnění stanovených podmínek. Jelikož tedy v § 73 odst. 2 zákon o služebním poměru explicitně zakládá právo příslušníka na podání žádosti o služební volno, taková žádost nemůže být nepřípustná a musí o ní být vedeno řízení. Jiná situace je však u odměny podle § 123 zákona o služebním poměru, který žádné právo příslušníka na podání žádosti o odměnu nekonstituuje.
43. Žalobními námitkami se tedy žalobci nepodařilo zpochybit závěr žalovaného, o nějž opřel napadené rozhodnutí, že žádost žalobce o odměnu byla zjevně právně nepřisputná. Soud neshledal žádný z žalobcem uplatněných žalobních bodů důvodným, a proto žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

VI.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

Náklady řízení

44. Náhradu nákladů řízení soud výrokem II rozsudku žádnému z účastníků podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal, protože žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, ani jejich náhradu nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 14. července 2022

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
předseda senátu